

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

Salutation

1:1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ^p διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσω,^q καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **2** Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Some concentrated theology

A paeon of doctrinal praise

1:3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ· **4** καθὼς^r ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ, **5** προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, **6** εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾧ^s ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ· **7** ἐν ᾧ^t ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον^l τῆς χάριτος αὐτοῦ, **8** ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, **9** γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ, **10** εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ—τὰ ἐπὶ^u τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς—ἐν αὐτῷ, **11** ἐν ᾧ^v καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, **12** εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς^v δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· **13** ἐν ᾧ^w καί, ἡμεῖς^w ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας—τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν· ἐν ᾧ^x, καὶ πιστεύσαντες, ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ, **14** ὅς^x ἐστὶν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

Some doctrinal praying

15 Διὰ τοῦτο κάγω, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,^y **16** οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνεΐαν ὑμῶν^z ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου· **17** ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῆς δόξης, δῶῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν

^p ἰησοῦ χριστοῦ **f**³⁵ **NA** [98%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 **℘**⁴⁶B [2%] NU

^q ἐν ἐφέσω **f**³⁵ (A) [99.2%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- (**℘**⁴⁶)**NB** (0.8%)

^r καθὼς *rell* | 1 καὶ OC

^s ἐν ἡ **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | ἡς **℘**⁴⁶**NA, B** [3%] NU

^t τὸν πλοῦτον **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | τὸ πλοῦτος **℘**⁴⁶**NA, B** [3%] NU | one other reading

^u ἐπὶ **f**³⁵ **℘**⁴⁶**NB** [70%] RP, HF, OC, NU | ἐν A [28%] CP | τε ἐν [2%] TR

^v τῆς **f**³⁵ A [30%] TR | --- **NB** [70%] RP, HF, OC, CP, NU

^w ἡμεῖς **f**³⁵ A [60%] | ὑμεῖς **℘**⁴⁶**NB** [40%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

^x ὅς **f**³⁵ **N** [90%] RP, HF, OC, TR, CP | ὁ **℘**⁴⁶A, B [10%] NU

^y ἀγαπῆν τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους **f**³⁵ (94.4%) RP, HF, OC, TR, CP, NU | 3456 **℘**⁴⁶**NA, B** (1.3%) | ~ 34561 (3.8%) | three other variants (0.5%) (The 'Alexandrian' variant is an easy case of homoioteleuton.)

^z ὑμῶν **f**³⁵ (94%) RP, HF, OC, TR, CP | --- **℘**⁴⁶**NA, B** (5%) NU | two other readings (1%)

ἐπιγνώσει αὐτοῦ, **18** πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας^a ὑμῶν,^b εἰς τὸ εἶδέναι ὑμᾶς τίς ἐστίν ἢ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καί^c τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀγίοις, **19** καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ **20** ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν^d νεκρῶν καὶ ἐκάθισεν^e ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, **21** ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος—καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. **22** Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, **23** ἣτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ^f πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

Our position in Christ

2:1 Καὶ ὑμᾶς,^g ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις,^h **2** ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε, κατὰ τὸν Αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας· **3** ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἦμενⁱ τέκνα φύσει^j ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί. **4** Ὁ δὲ Θεός—πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, **5** καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν—συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ (χάριτί ἐστε σεσωσμένοι) **6** καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **7** ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον^k τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ’ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **8** Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, διὰ τῆς^l πίστεως—καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον—**9** οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσεται. **10** Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ^m ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

Once far, now near in Christ

11 Διό, μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτεⁿ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί—οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς (ἐν σαρκὶ χειροποιήτου)—**12** ὅτι ἦτε ἐν^o τῷ καιρῷ

^a καρδιας *rell* | διανοιας [5%] TR

^b ὑμων **f**³⁵ **NA** [98%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **ϕ**⁴⁶ **B** [2%]

^c και **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁴⁶ **NA, B** [3%] NU

^d των **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ [80%] RP, HF, CP | --- **NA, B** [20%] OC, TR, NU

^e εκαθισεν **f**³⁵ (86%) RP, HF, OC, TR, CP | εκαθησεν (4.3%) | καθισας **ϕ**⁹² **B** (5.1%) NU | καθησας (1.3%) | καθισας αυτον **NA** (2.5%) | two other variants (0.6%)

^f τα *rell* | --- [5%] TR

^g υμας *rell* | ημας [10%]

^h αμαρτιας **f**³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 υμων **ϕ**⁴⁶ **NB** [5%] NU | 1 εαυτων **A**

ⁱ ημεν **f**³⁵ **A** [98%] RP, HF, OC, TR, CP | ημεθα **ϕ**⁴⁶ **NB** [2%] NU | one other reading

^j τεκνα φυσει *rell* | ~ 21 **A** [9%] | 1 [1%]

^k τον υπερβαλλοντα πλουτον **f**³⁵ (95.8%) RP, HF, OC, TR, CP | το υπερβαλλον πλουτος **ϕ**⁴⁶ **A, B** (2.7%) NU | omit whole verse or more **N** (1.5%)

^l της **f**³⁵ **A** [96%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **NB** [4%] NU

^m επι *rell* | επ [30%]

ⁿ υμεις ποτε **f**³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 **ϕ**⁴⁶ **NA, B** [4%] NU | two other readings

^o εν **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **NA, B** [2%] NU

ἐκείνω χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. **13** Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε^p ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

Two into one

14 Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον^q τοῦ φραγμοῦ λύσας, **15** τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ^r εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον (ποιῶν εἰρήνην), **16** καὶ ἀποκαταλλάξῃ^s τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ (ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ). **17** Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ἡμῖν,^t τοῖς μακρὰν καὶ^u τοῖς ἐγγύς, **18** ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν ἐνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα.

19 Ἄρα οὖν, οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ^v συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκείοι τοῦ Θεοῦ, **20** ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος^w ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.^x **21** ἐν ᾧ^y πᾶσα^y οἰκοδομὴ, συναρμολογουμένη, αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ. **22** ἐν ᾧ^z καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι.

The 'secret' revealed to Paul

3:1 Τούτου χάριν ἐγώ, Παῦλος, ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ^z ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν^a—**2** εἶ γε^b ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, **3** ὅτι^c κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέν^d μοι τὸ μυστήριον (καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, **4** πρὸς ὃ δύνασθε, ἀναγινώσκοντες, νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ), **5** ὃ^e ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν^f Πνεύματι.^g **6** εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμετοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ^h ἐν τῷ

^p ἐγγυς ἐγενήθητε **f**³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 (**Ϟ**⁴⁶)**κ**A, B [4%] NU

^q μεσοτοιχον *rell* | μεσοτυχον [10%]

^r εαυτω **f**³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | αὐτω **Ϟ**⁴⁶**κ**A, B [4%] NU

^s ἀποκαταλλάξη *rell* | ἀποκαταλλάξει [10%]

^t ἡμιν **f**³⁵ [40%] | υμιν **Ϟ**⁴⁶**κ**A, B [60%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

^u καὶ **f**³⁵ (93.4%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 εἰρηνην **Ϟ**⁴⁶**κ**A, B (6.3%) NU | --- (0.3%)

^v ἀλλὰ **f**³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 εστε **κ**B [1%] NU | ἀλλ εστε A, C [3%] | 1 καὶ [1%]

^w ὄντος *rell* | ὄντως [10%]

^x αὐτου ἰησου χριστου **f**³⁵ C [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 132 A, B [3%] NU | του 3 **κ** [1%]

^y πασα **f**³⁵ **κ**B [95%] RP, HF, OC, CP, NU | 1 ἡ A, C [5%] TR

^z ἰησου **f**³⁵ **Ϟ**⁴⁶A, B(C) [97%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **κ** [3%]

^a των εθνων *rell* | --- CP

^b εἶγε *rell* | 1 καὶ CP

^c ὅτι **f**³⁵ **κ**A, C [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **Ϟ**⁴⁶B [1%]

^d ἐγνώρισεν **f**³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ἐγνωρίσθη **Ϟ**⁴⁶**κ**A, B, C [5%] NU

^e ο **f**³⁵ **Ϟ**⁴⁶**κ**A, B, C [95%] RP, HF, OC, NU | 1 ἐν [5%] TR, CP

^f ἐν *rell* | --- CP

^g πνευματι **f**³⁵ **Ϟ**⁴⁶**κ**A, B, C [85%] RP, HF, OC, TR, NU | 1 ἀγιω [15%] CP

^h αὐτου **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **Ϟ**⁴⁶**κ**A, B, C [3%] NU

Χριστῷⁱ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, **7** οὗ ἐγενόμην^j διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὴν δοθεισάν^k μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

8 Ἐμοί, τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων^l ἁγίων, ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν^m τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτονⁿ τοῦ Χριστοῦ, **9** καὶ φωτίσαι πάντας^o τίς ἢ οἰκονομία^p τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ·^q **10** ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, **11** κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν^r Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, **12** ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν^s προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. **13** Διὸ αἰτούμαι μὴ ἐκκακεῖν^t ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

Prayer

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,^u **15** ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, **16** ἵνα δώῃ^v ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον^w τῆς δόξης αὐτοῦ· δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον· **17** κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι **18** ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι (σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις) τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος·^x **19** γινῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ—ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ Πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἡ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, **21** αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ^y ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Putting the theology into practice

Unity

4:1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, **2** μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος,^z μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, **3** σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν

ⁱ τοῦ χριστοῦ f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | 2 ἰησοῦ Ϝ⁴⁶NA, B, C [4%] NU

^j ἐγενομην f³⁵ C [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ἐγενηθην Ϝ⁴⁶NA, B [4%] NU

^k τὴν δοθεισάν f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | τῆς δοθεισης Ϝ⁴⁶NA, B, C, I [5%] NU

^l παντῶν f³⁵ Ϝ⁴⁶NA, B, C [95%] RP, HF, CP, NU | 1 τῶν [5%] OC, TR (CP omits ἁγίων.)

^m ἐν f³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- Ϝ⁴⁶NA, B, C [2%] NU

ⁿ τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον f³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος Ϝ⁴⁶NA, B, C [2%] NU

^o πάντας f³⁵ Ϝ⁴⁶B, C [99%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | --- NA [1%]

^p οἰκονομία f³⁵ Ϝ⁴⁶NA, B, C [90%] RP, HF, OC, TR, CP | κοινωνία [10%] TR

^q διὰ ἰησοῦ χριστοῦ f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | --- Ϝ⁴⁶NA, B, C [4%] NU

^r ἐν f³⁵ N [98%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 τῷ Ϝ⁴⁶A, B, C [2%] NU

^s τὴν f³⁵ C [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- Ϝ⁴⁶NA, B [2%] NU

^t ἐκκακεῖν f³⁵ C [98%] RP, HF, OC, TR, CP | ἐγκακεῖν (Ϝ⁴⁶)N(A, B) [2%] NU

^u τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- Ϝ⁴⁶NA, B, C [3%] NU

^v δῶη f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | δῶ Ϝ⁴⁶NA, B, C [3%] NU

^w τὸν πλοῦτον f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | τὸ πλοῦτος Ϝ⁴⁶NA, B, C [3%] NU

^x βάθος καὶ ὕψος f³⁵ NA (93.9%) RP, HF, OC, TR, CP | ~ 321 Ϝ⁴⁶B, C, I (5.8%) NU | two other variants (0.3%)

^y ἐκκλησία f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 καὶ Ϝ⁴⁶NA, B, C [5%] NU

^z πραότητος f³⁵ A [98%] RP, HF, OC, TR, CP | πραυτητος NB, C [2%] NU

τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. **4** Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεῦμα (καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν),^a **5** εἷς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα, **6** εἷς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.^b

Building up the body

7 Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. **8** Διὸ λέγει, «Ἀναβὰς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ^c ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.» **9** (Τὸ δὲ «ἀνέβη» τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον^d εἰς τὰ κατώτερα μέρη^e τῆς γῆς; **10** Ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.) **11** Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, **12** πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, **13** μέχρι καταστήσομεν^f οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. **14** ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν^g τῆς πλάνης. **15** ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὃς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός.^h **16** ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖταιⁱ εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Put away the old, put on the new

17 Τοῦτο οὖν, λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ· μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, **18** ἐσκοτισμένοι^k τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, **19** οἵτινες, ἀπηλγηκότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. **20** Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν—**21** εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε (καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ). **22** ἀποθέσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον (τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης), **23** ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῦς ὑμῶν, **24** καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα, ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

^a ὑμων *rell* | ἡμων CP

^b ἡμιν **f**³⁵ [90%] RP, HF, OC, CP | ὑμιν [5%] TR | --- **ℱ**⁴⁶ **NA, B, C** [5%] NU

^c καὶ **f**³⁵ B, C [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **ℱ**⁴⁶ **NA** [3%] NU

^d πρῶτον **f**³⁵ B (96.3%) RP, HF, OC, TR, CP | πρῶτερον (0.7%) | --- (**ℱ**⁴⁶) **NA, C, I** (3%) NU

^e μέρη **f**³⁵ **NA, B, C** [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **ℱ**⁴⁶ [1%]

^f καταστήσομεν **f**³⁵ [50%] CP | καταστήσωμεν **ℱ**⁴⁶ **NA, B, C** [50%] RP, HF, OC, TR, NU

^g μεθοδείαν **f**³⁵ C [80%] RP, HF, OC, TR, NU | μεθοδιαν **NB** [20%] CP | μεθοδιας A | one other reading

^h ὁ χριστός **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | 2 **NA, B, C** [3%] NU | του χριστου **ℱ**⁴⁶

ⁱ ποιεῖται *rell* | ποιηται CP

^j λοιπα **f**³⁵ (91.8%) RP, HF, OC, TR, CP | --- **ℱ**⁴⁶ **NA, B, I** (5.3%) NU | part of a long omission (2.8%)

^k ἐσκοτισμένοι **f**³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | ἐσκοτωμένοι **ℱ**^{46, 49} **NA, B, I** [2%] NU

Practical instruction

25 Διό, ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε¹ ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. **26** Ὁργίζεσθε καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδύετω ἐπὶ τῶ^m παροργισμῶ ὑμῶν, **27** μηδὲⁿ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. **28** Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν,^o ἵνα ἔχη μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. **29** Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' ^p εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομήν, τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. **30** Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. **31** Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ. **32** Γίνεσθε δὲ^q εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ^r ἐχαρίσατο ὑμῖν.^s

Walk in love

5:1 Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά, **2** καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. **3** Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία¹ ἢ^u πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν (καθὼς πρέπει ἀγίοις)· **4** καὶ αἰσχροτήης καὶ μωρολογίας ἢ εὐτραπελίας (τὰ οὐκ ἀνήκοντα),^v ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. **5** Τοῦτο γάρ ἴστε^w γινώσκοντες ὅτι· πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης (ὅς^x ἐστὶν εἰδωλολάτρης), οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. **6** Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις, διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. **7** Μὴ οὖν γίνεσθε συμμετοχοὶ αὐτῶν **8**—ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ.

Walk in light

Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε **9** (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος^y ἐν πάσῃ ἀγαθῶσυνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ), **10** δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. **11** Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. **12** (Τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχροὺν ἐστὶν καὶ λέγειν.) **13** Τὰ δὲ πάντα, ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται, πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστὶν. **14** Διὸ

¹ λαλεῖτε *rell* | 1 την [10%]

^m τῶ **f**³⁵ [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **ϕ**⁴⁹ **κ**A, B [1%]

ⁿ μηδε **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ **κ**A, B [85%] RP, HF, OC, CP, NU | μητε [15%] TR

^o το αγαθον ταις χερσιν **f**³⁵ (71.7%) RP, HF, OC, TR | 123 ιδιαις 4 (16%) CP | 12 εν 34 (2%) | ~ 3412 **ϕ**^{46,49} B, I (1.5%) | ~ 3 ιδιαις 412 **κ**A (7%) [NU] | 12 (0.8%) | four other variants (1%)

^p αλλ *rell* | αλλα B [1%] NU

^q δε **f**³⁵ **ϕ**⁴⁹ **κ**A [96%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **ϕ**⁴⁶ B [3%] | ουν [1%]

^r θεος εν χριστω *rell* | χριστος [2%] CP

^s υμιν **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ **κ**A [35%] TR, NU | ημιν **ϕ**⁴⁹ B [65%] RP, HF, OC, CP

^t πασα ακαθαρσια **f**³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 **ϕ**⁴⁶ **κ**A, B [3%] NU | 1 [1%]

^u η *rell* | και [10%]

^v τα ουκ ανηκοντα **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | α 2 ανηκεν **ϕ**⁴⁶ **κ**A, B [3%] NU

^w ιστε **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ **κ**A, B [30%] NU | εστε [70%] RP, HF, OC, TR, CP

^x ος **f**³⁵ A [96%] RP, HF, OC, TR, CP | ο **ϕ**⁴⁶ **κ**B [4%] NU

^y πνευματος **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ (94.2%) RP, HF, OC, TR, CP | φωτος **ϕ**⁴⁹ **κ**A, B, I (5.3%) NU | three other variants (0.5%)

λέγει· «Ἐγειραι,^z ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.»

Walk in wisdom

15 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς^a περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ' ὡς σοφοί, **16** ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν. **17** Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες^b τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. **18** Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἔστιν ἀσωτία· ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, **19** λαλοῦντες ἑαυτοῖς^c ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ^d ὑμῶν τῷ Κυρίῳ· **20** εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, **21** ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ.^e

Relationships within the home

About wives

5:22 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίῳις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε,^f ὡς τῷ Κυρίῳ, **23** ὅτι^g ἀνὴρ ἔστιν κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας—καὶ αὐτὸς ἔστιν^h Σωτὴρ τοῦ σώματος. **24** Ἀλλ' ὡςπερⁱ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίῳις^k ἀνδράσιν ἐν παντί.

About husbands

25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν^l καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, **26** ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος· ἐν ῥήματι, **27** ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν^m ἑαυτῷ—ἐνδοξον τὴν ἐκκλησίαν—μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾗ ἁγία καὶ ἄμωμος. **28** Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρεςⁿ ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα· ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. **29** Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν· ἀλλὰ^o ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος^p τὴν Ἐκκλησίαν **30**—ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν

^z εγειραι f³⁵ [80%] TR,CP | εγειρε Ϝ⁴⁶NA,B [20%] RP,HF,OC,NU

^a πως ακριβως f³⁵ (A) [97%] RP,HF,OC,TR,CP | ~ 21 Ϝ⁴⁶NB [3%] NU

^b συνιεντες f³⁵ [96%] RP,HF,OC,TR,CP | συνιετε Ϝ⁴⁶NA,B [3%] NU | συνιοντες [1%]

^c εαυτοις f³⁵ NA [98%] RP,HF,OC,TR,CP | 1 εν Ϝ⁴⁶B [2%] [NU]

^d ψαλλοντες εν τη καρδια f³⁵ (86.5%) RP,HF,OC,TR,CP | 234 (7.8%) | 134 Ϝ⁴⁶NB (0.8%) NU | 12 ταις καρδιας A (4.5%) | two other variants (0.3%)

^e θεου f³⁵ [70%] TR | χριστου Ϝ⁴⁶NA,B [30%] RP,HF,OC,CP,NU | ιησου χριστου [0.5%] | one other reading

^f υποτασσεσθε f³⁵ (86.2%) RP,HF,OC,TR,CP | υποτασσεσθαι (3.5%) | υποτασσεσθωσαν NA,I (9.1%) | υποτασσεσθω (0.7%) | --- Ϝ⁴⁶B (alone) NU | one other variant (0.2%)

^g οτι f³⁵ Ϝ⁴⁶NA,B [85%] RP,HF,CP,NU | 1 ο [15%] OC,TR (OC is in small print.)

^h και αυτος εστιν f³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP | 2 Ϝ⁴⁶NA,B,I^v,048 [3%] NU

ⁱ αλλ rell | αλλα B [1%] NU

^j ωσπερ f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | ως NA [3%] NU | οτι Ϝ⁴⁶ [1%] | --- B [1%]

^k ιδιοις f³⁵ A [98%] RP,HF,OC,TR,CP | --- Ϝ⁴⁶NB [2%] NU

^l εαυτων f³⁵ [98%] RP,HF,OC,TR,CP | --- NA,B,048 [2%] NU | one other reading

^m αυτην f³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP | αυτος Ϝ⁴⁶NA,B [3%] NU

ⁿ οφειλουσιν οι ανδρες f³⁵ N [95%] RP,HF,OC,TR,CP | 1 και 23 Ϝ⁴⁶B [3%] [NU] | ~ και 231 A,048^v [2%]

^o αλλα f³⁵ A,B [60%] CP,NU | αλλ N [40%] RP,HF,OC,TR

^p κυριος f³⁵ [80%] RP,HF,OC,TR,CP | χριστος Ϝ⁴⁶NA,B,048 [20%] NU

ὀστέων αὐτοῦ.^q **31** «Ἄντι τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν^r πατέρα αὐτοῦ^s καὶ τὴν^t μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.» **32** Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς^u τὴν Ἐκκλησίαν.

33 Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ’ ἓνα^v ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

About children

6:1 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ,^w τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. **2** «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα»—ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη^x ἐν ἐπαγγελία— **3** «ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔση μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.» **4** Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ’^y ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

About slaves and masters

5 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα^z μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλότῃ τῆς^a καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ· **6** μὴ κατ’ ὀφθαλμοδουλίαν,^b ὡς ἄνθρωπάρεσκοι, ἀλλ’ ὡς δοῦλοι τοῦ^c Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, **7** μετ’ εὐνοίας δουλεύοντες,^d τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, **8** εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι ἕκαστος^e ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται^f παρὰ τοῦ^g Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.

9 Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν^h ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψίαⁱ οὐκ ἔστιν παρ’^j αὐτῷ.

^q εκ της σαρκος αυτου και εκ των οσσεων αυτου f³⁵ (93.3%) RP, HF, OC, TR, CP | 12345789 (2.5%) | 56789 (0.5%) | --- Ϝ⁴⁶⊗A, B, 048 (2.3%) NU | six other variants (1.3%) (The omission is a not very difficult case of homoioteleuton.)

^r τον f³⁵ Ϝ⁴⁶⊗A, 048 [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- B [1%]

^s αυτου f³⁵ A [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- Ϝ⁴⁶⊗B [3%] NU

^t την f³⁵ Ϝ⁴⁶⊗A, 048 [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- B [1%]

^u εις f³⁵ Ϝ⁴⁶⊗A [85%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | --- B [15%]

^v καθ’ ἓνα *rell* | καθ’ ἓνα f³⁵ (I include this for the record and so as not to lose sight of it, but since there is evidently no difference in meaning I stay with the conventional spelling. Since the shift from τ to θ is caused by aspiration, there is no ambiguity).

^w εν κυριω f³⁵ Ϝ⁴⁶⊗A, Γ [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- B [1%]

^x εντολη πρωτη *rell* | ~ 21 CP

^y αλλ *rell* | αλλα ⊗A, B [2%] NU

^z κυριοις κατα σαρκα f³⁵ Ϝ⁴⁶ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 231 ⊗A, B [5%] NU

^a της f³⁵ Ϝ⁴⁶⊗A, B [80%] RP, HF, OC, TR, NU | --- ⊗ [20%] CP

^b οφθαλμοδουλιαν f³⁵ [40%] OC, NU | οφθαλμοδουλειαν ⊗A, B [60%] RP, HF, TR, CP

^c του f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | --- ⊗A, B [5%] NU

^d δουλευοντες f³⁵ [70%] TR | 1 ως ⊗A, B [30%] RP, HF, OC, CP, NU

^e ο εαν τι εκαστος f³⁵ [91%] RP, OC, TR, CP | 234 [4%] HF | ~ 412 A [4%] | ~ 423 B, NU | two other readings ⊗

^f κομιεεται f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | κομισεται Ϝ⁴⁶⊗A, B [3%] NU

^g του f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP | --- Ϝ⁴⁶⊗A, B [10%] NU

^h υμων αυτων f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR | ~ 2 και 1 Ϝ⁴⁶⊗A, B [4%] NU | ~ εαυτων και 1 ⊗ [1%] | 1 και 2 CP

ⁱ προσωποληψια *rell* | προσωπολημψια ⊗A, B [2%] NU

^j παρ *rell* | εν [10%]

Spiritual warfare

6:10 Τὸ λοιπόν,^k ἀδελφοί μου,^l ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. **11** Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου. **12** Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος^m τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. **13** Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι, στῆναι.

14 Στῆτε οὖν, περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, **15** καὶ ὑποδησάμενοιⁿ τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· **16** ἐπὶ^o πᾶσιν, ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνησεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ^p πεφυρωμένα σβέσαι· **17** καί, τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθαι^q καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἔστιν ῥῆμα Θεοῦ· **18** διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο^r ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἀγίων—**19** καὶ ὑπὲρ ἑμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ^s λόγος, ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, **20** ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει· ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

Closing greetings

6:21 Ἴνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς^t τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει^u Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ· **22** ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο· ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέση τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν, Ἰησοῦν Χριστόν, ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν.^{v,w}

^k το λοιπον **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | του λοιπου **ϕ**⁴⁶ **κ**A, B, I [3%] NU

^l αδελφοι μου **f**³⁵ (88.8%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 (A) (7.9%) | --- **ϕ**⁴⁶ **κ**B, I (3.3%) NU

^m του αιωνος **f**³⁵ (97.2%) RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁴⁶ **κ**A, B (2.8%) NU

ⁿ υποδησαμενοι *rell* | υποδυσσαμενοι [25%]

^o επι **f**³⁵ A [97%] RP, HF, OC, TR, CP | εν **ϕ**⁴⁶ **κ**B [3%] NU

^p τα **f**³⁵ **κ**A [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **ϕ**⁴⁶ B [1%]

^q δεξασθαι **f**³⁵ A [94%] RP, HF | δεξασθε **ϕ**⁴⁶ **κ**B [5%] OC, TR, CP, NU | --- [1%]

^r τουτο **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **κ**A, B [3%] NU

^s μοι δοθη **f**³⁵ A, B [95%] RP, HF, OC, CP, NU | ~ 21 **κ** | 1 δοθειη [5%] TR

^t ειδητε και υμεις **f**³⁵ B (83.4%) RP, HF, OC, TR, CP, NU | ιδητε 23 (4%) | ~ 231 I (9.3%) | ~ 23 ιδητε **κ**A (1.7%) | 1 **ϕ**⁴⁶ (0.8%) | five variants with ημεις (0.8%)

^u υμιν γνωρισει **f**³⁵ A [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 **ϕ**⁴⁶ **κ**B [5%] NU

^v αμην **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁴⁶ **κ**A, B [3%] NU

^w The citation of **f**³⁵ is based on thirty-seven MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1617, 1637, 1725, 1732, 1761, 1855, 1864, 1865, 1892, 1897, 2080, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 928, 1864, 2554 and 2723 are ‘perfect’ representatives of **f**³⁵ in Ephesians, as they stand, as were the exemplars of another ten. The uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Meteora, Athens, Mt. Athos [eight

different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either () or []. I have used () for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 3\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 15\%$. However, I guarantee the witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.